

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/34/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5719204030
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5719204030.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: X. K., nar. XX.XX.XXXX, G. K., nar. XX.XX.XXXX, A. K., nar. XX.XX.XXXX a A. K., nar. XX.XX.XXXX, všetky deti t.č. v starostlivosti Centra pre deti a rodiny sv. Filipa Neriho, so sídlom Nám. SNP 1451/61, Považská Bystrica, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: matka - G. K., nar. XX.XX.XXXX a otec - Ing. A. K. nar. XX.XX.XXXX, obaja t.č. Česká republika, P. X. H., ul. J. XXX, za účasti Krajskej prokuratúry Žilina, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin na nariadenie ústavnej starostlivosti, na základe odvolania rodičov proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 9P/204/2019-78 zo dňa 8. júna 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej v texte aj ako súd prvej inštancie) pri aplikácii § 54 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.Z o rodine, ďalej len ZoR) nariadil nad maloletými deťmi X., G., A. a A. K. ústavnú starostlivosť a určil, že táto sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny sv. Filipa Neriho so sídlom v Považskej Bystrici.

2. V danej spojitosti považoval súd prvej inštancie za preukázané, že je v záujme maloletých detí umiestniť ich do ústavnej starostlivosti, nakoľko rodičia v súčasnosti nie sú schopní zabezpečiť riadnu výchovu maloletých detí. Nemajú zabezpečené riadne bývanie, stravu, pokiaľ deti boli v ich starostlivosti Centra (počas návštev), na obedy chodievali späť do zariadenia a následne si ich rodičia opäť zobrali. Aktuálne rodičia pracujú v ČR, sami uviedli, že starostlivosť o maloleté v súčasnosti nevedia riadne zabezpečiť a súhlasili s umiestnením maloletých do ústavnej starostlivosti. V priebehu konania bol rodičom poskytnutý dostatočný časový priestor na stabilizáciu ich situácie, čo sa im však nepodarilo. Opakovane im bolo uložené aj výchovné opatrenie.

3. Nadväzne súd prvej inštancie rodičom (každému z nich) maloletých detí K. uložil s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku povinnosť platiť výživné (zhodne) v minimálnej zákonnej výške (§ 62 ods. 3 ZoR) na každé z maloletých detí a to vždy do 15-teho v mesiaci vopred na účet predmetného zariadenia.

4. Ďalej okresný súd stanovil rodičom lehotu jedného roka (od právoplatnosti vydaného rozsudku) na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté deti. Napokon, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v súčinnosti s Centrom pre deti a rodiny sv. Filipa Neriho so sídlom v Považskej Bystrici nariadil povinnosť predkladať súdu správu o maloletých deťoch a účinnosti ústavnej starostlivosti vždy do 30.06. a 31.12. každého kalendárneho roka.

5. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie s poukazom na § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

6. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie rodičia maloletých detí. Uviedli, že rozsudok rešpektujú, no žiadajú zmenu rozhodnutia ohľadne splatnosti výživného, nakoľko výplatný termín u ich zamestnávateľa je v období od 15-teho do 20-teho v mesiaci. Preto žiadajú o úpravu dátumu splátky výživného vždy do 20-teho dňa v mesiaci.

7. V písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu Okresná prokuratúra Martin navrhla rozsudok potvrdiť s poukazom na to, že rodičia svoje tvrdenie ohľadom výplatného termínu nepreukázali.

8. Kolízny opatrovník, ani Centrum pre deti a rodiny sv. Filipa Neriho, sa k odvolaniu nevyjadrili.

9. Krajský súd ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP) po zistení, že odvolanie podal oprávnený účastník konania (§ 2 ods. 1, § 7, § 156 CMP v spojení s § 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu vyplývajúcom z ustanovení § 65 a 66 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok súdu prvej inštancie zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP a vrátil (§ 391 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Podľa § 54 ods. 1 ZoR náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou.

11. Podľa § 54 ods. 2 ZoR pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

12. Východiskovo odvolací súd zdôrazňuje, že súdená vec je svojim charakterom mimosporovým konaním, ktoré možno začať i bez návrhu. Z tohto dôvodu odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania ani odvolacími dôvodmi (§ 65 a 66 CMP).

13. Na základe konštatovaného postulátu založeného na určujúcom princípe oficiality (resp. vyhľadávacom princípe), ovládajúcom mimosporové konanie, krajský súd podrobil (musel podrobiť) súdenú vec i nad rámec (účastníkmi) vzneseného odvolacieho dôvodu. V danej spojitosti pritom dospel k zisteniu, že okresný súd sa žiadnym spôsobom nevyjadril k zásadnej otázke priority/prednosti náhradnej osobnej, resp. pestúnskej starostlivosti pred ústavnou starostlivosťou. Relevantná právna úprava (viď body 10 a 11 tohto odôvodnenia) však vychádza z koncepcie ústavnej starostlivosti ako krajného riešenia, čomu zodpovedá požiadavka nariadenia ústavnej starostlivosti až po vylúčení možnosti zveriť maloleté deti do náhradnej osobnej, prípadne pestúnskej starostlivosti ako „miernejších“ a vhodnejších foriem zásahu do vzťahu medzi rodičmi a deťmi.

14. Ani z obsahu spisového materiálu (odhliadnuc od samotného odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu) nevyplývajú podklady pre možnosť zodpovedania tejto premisy (rozhodovania o ústavnej starostlivosti) zo strany krajského súdu. Preto odvolací súd pristúpil k zrušeniu napadnutého rozsudku (t.j. primárne jeho výroku o nariadení ústavnej starostlivosti, ako i nadväzujúcich/závislých výrokov o výživnom, výchovnom opatrení a trovách) s tým, že súd prvej inštancie v ďalšom postupe (nad rámec inak náležitých úvah obsiahnutých v bode 27 jeho odôvodnenia) doplní potrebné zistenia (v naznačenom smere) a predostrie preskúmateľnú úvahu vo vzťahu k vyhodnoteniu predmetnej/rozoberanej zákonnej požiadavky/podmienky.

15. Pre úplnosť krajský súd v súvislosti s aktuálnou procesnou situáciou (vzniknutou po zrušení napadnutého rozsudku) poznamenáva, že pobyt mal. detí K. v Centre pre deti a rodiny sv. Filipa Neriho so sídlom v Považskej Bystrici sa naďalej riadi neodkladným opatrením Okresného súdu Martin

č.k. 9P/204/2019-6 zo dňa 3.10.2019. Predmetné neodkladné opatrenie (ukladajúce rodičom odovzdať deti do starostlivosti uvedeného zariadenia) je totiž časovo ohraničené nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o nariadení výchovného opatrenia. Nadväzne platí, že výrok o nariadení výchovného opatrenia (ako výrok závislý) je súčasťou zrušeného rozsudku, nemohol preto nadobudnúť právoplatnosť (odhliadnuc od absencie čo i len zmienky o výchovnom opatrení v samotnom odôvodnení rozsudku), t.j. označené neodkladné opatrenie je stále „účinné“.

16. Zároveň z obsahu spisu vyplýva, že nedošlo k žiadnym zmenám ohľadne tých (relevantných) dôvodov, z ktorých okresný súd pri dotknutom neodkladnom opatrení vychádzal, a to, že rodičia ani na základe skorších výchovných opatrení neupravili svoju bytovú otázku a celkové pomery tak, aby vytvorili pre deti stabilné podmienky. V súčasnej dobe sa rodičia zdržiavajú v zahraničí a sami v písomnom vyjadrení potvrdzujú/priznávajú, že „zatiaľ“ nie sú spôsobilí výkonu osobnej starostlivosti o svoje deti.

17. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie **n i e j e** prípustné.